

دیپلماسی عمومی عربستان سعودی در تونس و مغرب
(۲۰۱۱-۲۰۱۸)

احمد سروش

www.ketab.ir

سرشناسه	: سروش، احمد، ۱۳۷۲-
عنوان و نام پدیدآور	: دیپلماسی عمومی عربستان سعودی در تونس و مغرب (۲۰۱۱ - ۲۰۱۸) / احمد سروش.
مشخصات نشر	: تهران: شاپرک سرخ، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۳۲۵ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۳۳۵۷-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: عربستان سعودی -- روابط خارجی -- تونس
موضوع	: Saudi Arabia -- Foreign relations -- Tunisia
موضوع	: تونس -- روابط خارجی -- عربستان سعودی
موضوع	: Tunisia -- Foreign relations -- Saudi Arabia
موضوع	: عربستان سعودی -- روابط خارجی -- مراکش
موضوع	: Saudi Arabia -- Foreign relations -- Morocco
موضوع	: مراکش -- روابط خارجی -- عربستان سعودی
موضوع	: Morocco -- Foreign relations -- Saudi Arabia
موضوع	: عربستان سعودی -- سیاست و حکومت -- قرن ۲۱م.
موضوع	: Saudi Arabia -- Politics and government-- 21st century
رده بندی نگره	: ۳۲۸DS
رده بندی دیوکی	: ۵۳۸۰۶۱۱/۳۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۲۱۳۹۷

دیپلماسی عمومی عربستان سعودی در تونس و مغرب (۲۰۱۱-۲۰۱۸)

نویسنده: احمد سروش

نوبت چاپ: اول بهار ۱۳۹۹

ناشر: شاپرک سرخ

چاپ و صحافی: شاپرک

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۸۵۰۰۰ تومان

شماره شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۶۳-۳۵۷-۴

انتشارات شاپرک سرخ

تهران، میدان انقلاب اسلامی، ابتدای خیابان آزادی، کوچه شهید جنتی، پلاک ۲۴ واحد ۱

۰۹۱۲-۲۱۴۴۶۰۰

۰۲۱-۶۶۹۳۳۷۴۶

www.shaparac.com

کلیه حقوق مادی و معنوی اثر متعلق به نویسنده بود و هرگونه تکثیر و کپی برداری از این کتاب غیر قانونی میباشد و پیگرد قانونی خواهد داشت

فهرست

۷	مقدمه
۱۳	فصل اول: چارچوب مفهومی
۱۴	۱-۱ پیشینه و تعاریف دیپلماسی عمومی
۱۶	۲-۱ دیپلماسی عمومی نوین و دیپلماسی عمومی سنتی
۱۷	۳-۱ مفاهیم مرتبط با دیپلماسی عمومی:
۲۶	۴-۱ رابطه دیپلماسی عمومی و قدرت نرم
۲۷	۵-۱ گونه های مختلف دیپلماسی عمومی
۴۵	فصل دوم: منابع قدرت نرم عربستان سعودی
۴۶	مقدمه:
۴۶	۱-۲ فرهنگ
۷۱	۲-۲ سیاست خارجی
۸۴	۳-۲ منابع داخلی (سیاست داخلی و اقتصاد)
۱۰۷	فصل سوم دیپلماسی فرهنگی عربستان سعودی
۱۰۸	مقدمه
۱۰۹	۱-۴ دیپلماسی مذهبی سعودی
۱۲۳	۲-۳ دیپلماسی زبانی
۱۳۰	۳-۳ دیپلماسی ورزشی
۱۳۳	۴-۳ دیپلماسی هنری
۱۳۷	جمع بندی فصل سوم

فصل چهارم دیپلماسی مبادله ای و دیپلماسی رسانه ای سعودی..... ۱۳۹

۱-۴ دیپلماسی مبادله ای عربستان سعودی..... ۱۴۰

۲-۴ دیپلماسی رسانه ای سعودی..... ۱۵۸

جمع بندی فصل چهارم:..... ۱۸۵

فصل پنجم دیپلماسی عمومی سعودی در تونس و مغرب..... ۱۸۹

مقدمه..... ۱۹۰

۱-۵ دیپلماسی عمومی سعودی در تونس..... ۱۹۲

۲-۵ دیپلماسی عمومی سعودی در مغرب..... ۲۳۵

۳-۵ نظرسنجی (آراء) مع بر وجه سعودی در مغرب و تونس..... ۲۷۰

جمع بندی فصل پنجم..... ۲۸۴

نتیجه گیری پایانی:..... ۲۸۶

فهرست منابع:..... ۳۰۱

مقدمه

تحولات اخیر در صحنه جهانی، مسائل و فرصت های بسیاری مانند فناوری های نو، توسعه ارتباطات، شکل گیری دهکده جهانی و روند فزاینده دموکراتیزه سازی را با خود به همراه آورده است. عصر اطلاعات به سمتی می رود که دیپلماسی سنتی بر پایه ی واقع گرایی سیاسی و تکیه بر قدرت سخت، در حال جایگزینی با دیپلماسی نوین بر پایه ی سیاست اندیشه محور است که در آن به قدرت نرم برتری داده می شود. قدرت بره بر توانایی شکل دادن به ترجیحات دیگران استوار است. نای منابع قدرت نرم را فرهنگ، آداب سیاست داخلی و سیاست خارجی می داند. دیپلماسی عمومی ابزاری است که حکمت ها از آن استفاده می کنند تا منابع قدرت نرم خود را بسیج کرده و با توده های مردم در کشورهای دیگر ارتباط برقرار کرده و آنها را جذب کنند تا منافع ملی خود را تحقق سازند. در این دیپلماسی که بخش دولتی و خصوصی همراه با یکدیگر عمل می کنند تلاش عمده سیاستگذار ارتباط با مخاطب عام و افکار عمومی است تا بتواند پیام مردم نظر خود را منتقل کرده و بر تصمیم سازان تاثیر مطلوب بگذارد. این تلاش ها عبارت اند از: تبادلات علمی _ دانشجویی، فرهنگی، ورزشی، به کار گیری رسانه های رادیویی، تلویزیونی و اینترنتی، خدمت رسانی و... دیپلماسی عمومی دارای دو بخش اساسی است؛ یک بخش آن در ارتباط با توده مردم و بخش دیگر آن مرتبط با قشر نخبه ی جامعه ی مورد هدف است. امروزه وجهه ملی، قدرت و دیپلماسی عمومی عناصری هستند که به هم گره خورده اند. اگر کشوری طالب قدرت و وجهه ملی است باید به دیپلماسی عمومی تشبث کند.

عربستان سعودی کشوری دارای منابع قابل توجه قدرت محسوب می شود. این کشور تلاش کرده است با استفاده از ابزار دیپلماسی عمومی توده های مردم در سایر

کشورها را به سمت اهداف دینی و سیاسی خود متمایل کند و اولویت های راهبردی خویش را تقویت کند.

برخاستن دین اسلام از شبه جزیره عربستان و قرار داشتن بیت الله الحرام در مکه و آرامگاه حضرت محمد صلی الله علیه و آله در مدینه، از منابع منحصر به فرد قدرت نرم عربستان محسوب می شود که این کشور را در موقعیتی قرار داده است که در نظر بسیاری از مسلمانان جهان، به خصوص مسلمانان خارج از منطقه خلیج فارس، جلوه دهنده اسلام است و این فرصت را برای آنها به وجود آورده که به ادعای رهبری جهان اسلام بپردازند. بر نفوذ خود در کشورهای اسلامی بیفزایند. در سراسر سال، میلیون ها نفر از مسلمانان جهان این اماکن متبرکه را زیارت می کنند و حکام سعودی نقش میزبانی مسلمانان و نگهبانان امین حرمین شریفین را بازی کرده و از این طریق برای حاکمیت خرد اعتبار و امتیاز تحصیل می کنند. این موارد باعث شده این کشور با بهره گیری از تبلیغات مستقیم و غیرمستقیم در میان مسلمانان از پرستیژ بین المللی مناسبی برخوردار گردد. زمامداران این کشور به دنبال آنند تا با ارائه ظاهری اسلامی از خود رهبری جهان اسلام را به دست گیرند. فزاینده استراتژیکی عربستان را می توان به این بخش ها تقسیم نمود:

۱) دایره خلیج فارس که قلب و عمق استراتژی اقلیمی و منطقه ای سیاست خارجی سعودی محسوب می شود و این استراتژی را از طریق شورای همکاری خلیج فارس و روابط دو جانبه اعمال می کند.

۲) دایره عربی که قلب و عمق استراتژی قومی سیاست خارجی قلمداد می شود و این استراتژی را از طریق اتحادیه عرب و سازمان های وابسته به آن و روابط دو جانبه اعمال می کند.